

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2012 r.

Poz. 956

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO¹⁾**

z dnia 9 sierpnia 2012 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach
i placówkach artystycznych**

Na podstawie art. 32a ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych (Dz. U. z 2011 r. Nr 15, poz. 69) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – w załączniku nr 2 do rozporządzenia:

- a) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–VI – w tabeli 1,
- b) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–III, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17) – w tabeli 1a,
- c) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w lit. b – w tabeli 1b,
- d) zajęć edukacyjnych artystycznych dla klas I–VI – w tabeli 2;”

b) pkt 4–8 otrzymują brzmienie:

„4) ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia – w załączniku nr 4 do rozporządzenia:

- a) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–III, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia wymienionego w pkt 2 lit. b – w tabeli 1a,

---

¹⁾ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje działem administracji rządowej – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. U. Nr 248, poz. 1482).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206 oraz z 2012 r. poz. 941.

- b) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI – w tabeli 2,
  - c) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w lit. a – w tabeli 2a,
  - d) zajęć edukacyjnych artystycznych na wydziale instrumentalnym – w tabeli 3,
  - e) zajęć edukacyjnych artystycznych na wydziale rytmiki – w tabeli 4,
  - f) zajęć edukacyjnych artystycznych na wydziale lutnictwa – w tabeli 5;
- 5) ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych – w załączniku nr 5 do rozporządzenia:
- a) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–III, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 4 lit. a – w tabeli 1a,
  - b) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI – w tabeli 2,
  - c) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 4 lit. a – w tabeli 2a,
  - d) zajęć edukacyjnych artystycznych – w tabeli 3;
- 6) liceum plastycznego – w załączniku nr 6 do rozporządzenia:
- a) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących – w tabeli 1,
  - b) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–IV, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 4 lit. a – w tabeli 1a,
  - c) zajęć edukacyjnych artystycznych – w tabeli 2;
- 7) ogólnokształcącej szkoły baletowej – w załączniku nr 7 do rozporządzenia:
- a) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–III – w tabeli 1,
  - b) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas I–III, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 2 lit. b – w tabeli 1a,
  - c) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas IV–VI, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 4 lit. a – w tabeli 2a,
  - d) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas VII–IX – w tabeli 3,
  - e) zajęć edukacyjnych ogólnokształcących dla klas VII–IX, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, o której mowa w pkt 4 lit. a – w tabeli 3a,
  - f) zajęć edukacyjnych artystycznych – w tabeli 4;
- 8) szkoły sztuki tańca – w załączniku nr 8 do rozporządzenia:
- a) zajęć edukacyjnych artystycznych dla klas I–VI – w tabeli 1,
  - b) zajęć edukacyjnych artystycznych dla klas I–III – w tabeli 2,
  - c) zajęć edukacyjnych artystycznych dla klas VII–IX o dziewięcioletnim cyklu kształcenia i dla klas IV–VI o sześcioletnim cyklu kształcenia – w tabeli 3;”;
- 2) w § 2:
- a) w ust. 2:
    - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
      - „2) zajęcia:
        - a) rozwijające dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
        - b) nadobowiązkowe pozalekcyjne, dla całej klasy lub grupy uczniów, nieujęte w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania,
        - c) indywidualne mistrzowskie, przeznaczone dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne
    - w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły;”;

– dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) zajęcia organizowane w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487) w ramach posiadanych środków finansowych.”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z organem prowadzącym, przydziela dodatkowe godziny na prowadzenie zajęć rewalidacyjnych z uczniami niepełnosprawnymi, z tym że minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć rewalidacyjnych wynosi 2 godziny na ucznia.”;

3) w § 4 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W szkole liczącej nie więcej niż dwa oddziały każdej klasy zajęcia z języków obcych oraz z przedmiotów ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym mogą być prowadzone w grupach, w tym w grupach międzyoddziałowych, liczących nie mniej niż 5 uczniów.

4. Obowiązkowe zajęcia wychowania fizycznego są prowadzone w grupach liczących do 26 uczniów. Dopuszcza się tworzenie grup międzyoddziałowych, międzyklasowych, a w zespołach szkół – międzyszkolnych w zależności od formy realizacji zajęć. Zajęcia wychowania fizycznego, w zależności od realizowanej formy tych zajęć, mogą być prowadzone łącznie albo oddzielnie dla dziewcząt i chłopców.”;

4) w załączniku nr 2 do rozporządzenia:

a) w objaśnieniach do tabeli 1 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

b) w objaśnieniach do tabeli 1a odnośnik nr 3 otrzymuje brzmienie:

„³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

c) po tabeli 1a dodaje się tabelę 1b w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

5) w załączniku nr 4 do rozporządzenia:

a) uchyla się tabelę 1,

b) w objaśnieniach do tabeli 1a odnośnik nr 3 otrzymuje brzmienie:

„³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

c) w objaśnieniach do tabeli 2 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

d) po tabeli 2 dodaje się tabelę 2a w brzmieniu określonym w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia;

6) w załączniku nr 5 do rozporządzenia:

a) uchyla się tabelę 1,

b) w objaśnieniach do tabeli 1a odnośnik nr 3 otrzymuje brzmienie:

„³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

c) w objaśnieniach do tabeli 2 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

d) po tabeli 2 dodaje się tabelę 2a w brzmieniu określonym w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia;

7) w załączniku nr 6 do rozporządzenia:

a) w objaśnieniach do tabeli 1 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

b) po tabeli 1 dodaje się tabelę 1a w brzmieniu określonym w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia;

8) w załączniku nr 7 do rozporządzenia:

a) w objaśnieniach do tabeli 1 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”;

b) po tabeli 1 dodaje się tabelę 1a w brzmieniu określonym w załączniku nr 5 do niniejszego rozporządzenia,

c) uchyla się tabelę 2,

d) w objaśnieniach do tabeli 2a odnośnik nr 3 otrzymuje brzmienie:

„³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”,

e) w objaśnieniach do tabeli 3 odnośnik nr 1 otrzymuje brzmienie:

„¹⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.”,

f) po tabeli 3 dodaje się tabelę 3a w brzmieniu określonym w załączniku nr 6 do niniejszego rozporządzenia;

9) w załączniku nr 8 do rozporządzenia dodaje się tabelę 3 w brzmieniu określonym w załączniku nr 7 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Od roku szkolnego 2012/2013:

1) w ogólnokształcącej szkole muzycznej I stopnia w:

a) klasach I–III stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 2 w tabeli 1a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia,

b) klasach IV stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 2 w tabeli 1b rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,

c) klasach V–VI, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 2 w tabeli 1 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia;

2) w ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia w:

a) klasach I–III stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 4 w tabeli 1a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia,

b) klasach IV stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 4 w tabeli 2a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,

c) klasach V–VI, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 4 w tabeli 2 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia;

3) w ogólnokształcącej szkole sztuk pięknych w:

a) klasach I–III stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 5 w tabeli 1a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia,

b) klasach IV stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 5 w tabeli 2a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,

c) klasach V–VI, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 5 w tabeli 2 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia;

4) w liceum plastycznym w:

a) klasach I stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 6 w tabeli 1a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,

b) klasach II–IV, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 6 w tabeli 1 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia;

5) w ogólnokształcącej szkole baletowej w:

a) klasach I stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 7 w tabeli 1a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,

b) klasach II–III, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 7 w tabeli 1 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia,

c) klasach IV–VI stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 7 w tabeli 2a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia,

- d) klasach VII stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 7 w tabeli 3a rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem,
- e) klasach VIII–IX, aż do zakończenia cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych ogólnokształcących określony w załączniku nr 7 w tabeli 3 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia;
- 6) w szkole sztuki tańca, począwszy od klas VII dziewięcioletniego cyklu kształcenia i od klas IV sześcioletniego cyklu kształcenia, stosuje się ramowy plan nauczania zajęć edukacyjnych artystycznych określony w załączniku nr 8 w tabeli 3 rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 3. 1. W roku szkolnym 2012/2013 i 2013/2014, w przypadku ramowych planów nauczania zajęć ogólnokształcących określonych w załącznikach nr: 2, 4, 5 i 7 do rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, opracowuje się odrębne szkolne plany nauczania dla poszczególnych roczników uczniów.

2. W roku szkolnym 2012/2013, 2013/2014 i 2014/2015, w przypadku ramowych planów nauczania zajęć ogólnokształcących określonych w załączniku nr 6 do rozporządzenia wymienionego w § 1 niniejszego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, opracowuje się odrębne szkolne plany nauczania dla poszczególnych roczników uczniów.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego: *B. Zdrojewski*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 sierpnia 2012 r. (poz. 956)

Załącznik nr 1

Tabela 1b - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS IV - VI¹⁾

KLASY IV - VI		
Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
1.	Język polski	72 ²⁾
2.	Język obcy nowożytny	
3.	Historia i społeczeństwo	
4.	Przyroda	
5.	Matematyka	
6.	Zajęcia komputerowe	
7.	Zajęcia techniczne	
8.	Plastyka	
9.	Wychowanie fizyczne	
10.	Godziny z wychowawcą	
POZOSTAŁE ZAJĘCIA		
	Religia/Etyka ³⁾	6
	Godziny do dyspozycji dyrektora ⁴⁾	15

Objaśnienia do tabeli 1b

¹⁾ Dotyczy klas, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

²⁾ Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 32 tygodnie nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w trzyletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 32 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:

- język polski – 16 godzin,
- język obcy nowożytny – 9 godzin,
- historia i społeczeństwo – 4 godziny,
- przyroda – 9 godzin,
- matematyka – 12 godzin,
- zajęcia komputerowe – 3 godziny,
- zajęcia techniczne – 2 godziny,
- plastyka – 2 godziny,
- wychowanie fizyczne – 12 godzin,
- godziny z wychowawcą – 3 godziny.

Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określoną liczbę - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć.

³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.

⁴⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
- realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
- realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 2a - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS IV - VI¹⁾

Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
A. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM²⁾		
1.	Język polski	60 ³⁾
2.	Dwa języki obce nowożytne (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki)	
3.	Historia	
4.	Wiedza o społeczeństwie	
5.	Podstawy przedsiębiorczości	
6.	Geografia	
7.	Biologia	
8.	Chemia	
9.	Fizyka	
10.	Matematyka	
11.	Informatyka	
12.	Wychowanie fizyczne	
13.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
14.	Godziny z wychowawcą	
B. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE ROZSZERZONYM DO WYBORU⁴⁾		
1.	Język polski	8
2.	Historia	
3.	Geografia	
4.	Biologia	
5.	Chemia	
6.	Fizyka	
7.	Historia muzyki ⁵⁾	
8.	Historia sztuki	
9.	Język łaciński i kultura antyczna	
10.	Filozofia	
11.	Język obcy nowożytny	6
12.	Wiedza o społeczeństwie	
13.	Matematyka	
14.	Informatyka	
C. PRZEDMIOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO WYBORU⁶⁾		
1.	Historia i społeczeństwo	4
2.	Przyroda	

3.	Ekonomia w praktyce	1
4.	Zajęcia artystyczne	
5.	Inny przedmiot ⁷⁾	
D. POZOSTAŁE ZAJĘCIA		
Religia/Etyka ⁸⁾		6
Godziny do dyspozycji dyrektora ⁹⁾		12

Objaśnienia do tabeli 2a

- ¹⁾ Dotyczy klas, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ²⁾ Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w trzyletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 30 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:
- język polski – 12 godzin,
  - dwa języki obce nowożytny – 15 godzin,
  - historia – 2 godziny,
  - wiedza o społeczeństwie – 1 godzina,
  - podstawy przedsiębiorczości – 2 godziny,
  - geografia – 1 godzina,
  - biologia – 1 godzina,
  - chemia – 1 godzina,
  - fizyka – 1 godzina,
  - matematyka – 10 godzin,
  - informatyka – 1 godzina,
  - wychowanie fizyczne – 9 godzin,
  - edukacja dla bezpieczeństwa – 1 godzina,
  - godziny z wychowawcą – 3 godziny.
- Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określonej liczbie - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć. W klasie VI, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć, przewiduje się 30 tygodni nauki.
- ³⁾ Przedmioty obowiązkowe ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i wychowania fizycznego, realizowane są w klasie IV.
- ⁴⁾ W klasach IV-VI na przedmioty w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym oraz przedmioty uzupełniające mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej lub w zespole szkół w grupie międzyszkolnej. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli rada szkoły nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, organizuje nauczanie tak, aby uczniowie mieli możliwość wyboru od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
- Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, realizowane są po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach IV-VI równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach V-VI.
- Przedmiot historia muzyki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej dla zawodu *muzyk*, może być realizowany w klasach I-VI.
- ⁵⁾ Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć artystycznych uczniowie realizują przedmiot historia muzyki do klasy VI włącznie w wymiarze 8 lub więcej godzin tygodniowo w sześcioletnim cyklu kształcenia, uznaje się ten przedmiot za jeden spośród obowiązkowych przedmiotów w zakresie rozszerzonym, a 8 godzin przeznaczonych na ten przedmiot uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.
- ⁶⁾ Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5, na obowiązkowe przedmioty w zakresie rozszerzonym obowiązani są realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. O wyborze przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów zajęcia artystyczne lub inne zajęcia, decyduje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- ⁷⁾ Inny przedmiot to uzupełniający przedmiot, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.
- ⁸⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.

⁹⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
- realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
- realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 2a - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS IV - VI¹⁾

Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
A. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM²⁾		
1.	Język polski	60 ³⁾
2.	Dwa języki obce nowożytne (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki)	
3.	Historia	
4.	Wiedza o społeczeństwie	
5.	Podstawy przedsiębiorczości	
6.	Geografia	
7.	Biologia	
8.	Chemia	
9.	Fizyka	
10.	Matematyka	
11.	Informatyka	
12.	Wychowanie fizyczne	
13.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
14.	Godziny z wychowawcą	
B. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE ROZSZERZONYM DO WYBORU⁴⁾		
1.	Język polski	8
2.	Historia	
3.	Geografia	
4.	Biologia	
5.	Chemia	
6.	Fizyka	
7.	Historia muzyki	
8.	Historia sztuki ⁵⁾	
9.	Język łaciński i kultura antyczna	
10.	Filozofia	
11.	Język obcy nowożytny	6
12.	Wiedza o społeczeństwie	
13.	Matematyka	
14.	Informatyka	
C. PRZEDMIOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO WYBORU⁶⁾		
1.	Historia i społeczeństwo	4
2.	Przyroda	

3.	Ekonomia w praktyce	1
4.	Zajęcia artystyczne	
5.	Inny przedmiot ⁷⁾	
D. POZOSTAŁE ZAJĘCIA		
Religia/Etyka ⁸⁾		6
Godziny do dyspozycji dyrektora ⁹⁾		12

Objaśnienia do tabeli 2a

¹⁾ Dotyczy klas, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

²⁾ Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w trzyletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 30 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:

- język polski – 12 godzin,
- dwa języki obce nowożytny – 15 godzin,
- historia – 2 godziny,
- wiedza o społeczeństwie – 1 godzina,
- podstawy przedsiębiorczości – 2 godziny,
- geografia – 1 godzina,
- biologia – 1 godzina,
- chemia – 1 godzina,
- fizyka – 1 godzina,
- matematyka – 10 godzin,
- informatyka – 1 godzina,
- wychowanie fizyczne – 9 godzin,
- edukacja dla bezpieczeństwa – 1 godzina,
- godziny z wychowawcą – 3 godziny.

Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określonej liczbie - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć. W klasie VI, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć, przewiduje się 30 tygodni nauki.

³⁾ Przedmioty obowiązkowe ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i wychowania fizycznego, realizowane są w klasie IV.

⁴⁾ W klasach IV-VI na przedmioty w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym oraz przedmioty uzupełniające mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej lub w zespole szkół w grupie międzyszkolnej. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli rada szkoły nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, organizuje nauczanie tak, aby uczniowie mieli możliwość wyboru od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.

Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, realizowane są po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.

Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach IV-VI równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.

Przedmioty: historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach V-VI.

Przedmiot historia sztuki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej dla zawodu *plastyk*, może być realizowany w klasach I-VI.

⁵⁾ Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć artystycznych uczniowie realizują przedmiot historia sztuki do klasy VI włącznie w wymiarze 8 lub więcej godzin tygodniowo w sześcioletnim cyklu kształcenia, uznaje się ten przedmiot za jeden spośród obowiązkowych przedmiotów w zakresie rozszerzonym, a 8 godzin przeznaczonych na ten przedmiot uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.

⁶⁾ Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5, na obowiązkowe przedmioty w zakresie rozszerzonym obowiązani są realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. O wyborze przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów zajęcia artystyczne lub inne zajęcia, decyduje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).

⁷⁾ Inny przedmiot to uzupełniający przedmiot, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.

⁸⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.

⁹⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
- realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
- realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 1a - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS I - IV¹⁾

Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu nauczania
A. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM²⁾		
1.	Język polski	64 ³⁾
2.	Dwa języki obce nowożytne (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki)	
3.	Historia	
4.	Wiedza o społeczeństwie	
5.	Podstawy przedsiębiorczości	
6.	Geografia	
7.	Biologia	
8.	Chemia	
9.	Fizyka	
10.	Matematyka	
11.	Informatyka	
12.	Wychowanie fizyczne	
13.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
14.	Godziny z wychowawcą	
B. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE ROZSZERZONYM DO WYBORU⁴⁾		
1.	Język polski	8
2.	Historia	
3.	Geografia	
4.	Biologia	
5.	Chemia	
6.	Fizyka	
7.	Historia muzyki	
8.	Historia sztuki ⁵⁾	
9.	Język łaciński i kultura antyczna	
10.	Filozofia	
11.	Język obcy nowożytny	6
12.	Wiedza o społeczeństwie	
13.	Matematyka	
14.	Informatyka	
C. PRZEDMIOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO WYBORU⁶⁾		
1.	Historia i społeczeństwo	4
2.	Przyroda	
3.	Ekonomia w praktyce	1
4.	Zajęcia artystyczne	
5.	Inny przedmiot ⁷⁾	
D. POZOSTAŁE ZAJĘCIA		
Religia/Etyka ⁸⁾		8
Godziny do dyspozycji dyrektora ⁹⁾		12

Objaśnienia do tabeli 1a

- ¹⁾ Dotyczy klas, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ²⁾ Liczba godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w czteroletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 30 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:
- język polski – 12 godzin,
  - dwa języki obce nowożytnie – 15 godzin,
  - historia – 2 godziny,
  - wiedza o społeczeństwie – 1 godzina,
  - podstawy przedsiębiorczości – 2 godziny,
  - geografia – 1 godzina,
  - biologia – 1 godzina,
  - chemia – 1 godzina,
  - fizyka – 1 godzina,
  - matematyka – 10 godzin,
  - informatyka – 1 godzina,
  - wychowanie fizyczne – 12 godzin,
  - edukacja dla bezpieczeństwa – 1 godzina,
  - godziny z wychowawcą – 4 godziny.
- Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określonej liczbie - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć. W klasie IV, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć, przewiduje się 30 tygodni nauki.
- ³⁾ Przedmioty obowiązkowe ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i wychowania fizycznego, realizowane są w klasie I.
- ⁴⁾ W klasach I-IV na przedmioty w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5. Przedmioty w zakresie rozszerzonym oraz przedmioty uzupełniające mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej, grupie międzyoddziałowej lub w zespole szkół w grupie międzyszkolnej. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli rada szkoły nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, organizuje nauczanie tak, aby uczniowie mieli możliwość wyboru od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
- Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, realizowane są po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, są realizowane w klasach II-IV równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: historia muzyki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach II-IV.
- Przedmiot historia sztuki, ujęty w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym oraz w podstawie programowej dla zawodu *plastyk*, może być realizowany w klasach I-IV.
- ⁵⁾ Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć artystycznych uczniowie realizują w klasach I-IV przedmiot historia sztuki w wymiarze 8 lub więcej godzin tygodniowo w czteroletnim cyklu kształcenia, uznaje się ten przedmiot za jeden spośród obowiązkowych przedmiotów w zakresie rozszerzonym, a 8 godzin przeznaczonych na ten przedmiot uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym.
- ⁶⁾ Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w czteroletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 5, na obowiązkowe przedmioty w zakresie rozszerzonym obowiązani są realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. O wyborze przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów zajęcia artystyczne lub inne zajęcia, decyduje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- ⁷⁾ Inny przedmiot to uzupełniający przedmiot, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.
- ⁸⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.
- ⁹⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:
- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
  - realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
  - realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 1a - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS I - III¹⁾

KLASY I - III		
Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
1.	Język polski	60 ²⁾
2.	Język obcy nowożytny	
3.	Historia i społeczeństwo	
4.	Przyroda	
5.	Matematyka	
6.	Zajęcia komputerowe	
7.	Zajęcia techniczne	
8.	Plastyka	
9.	Godziny z wychowawcą	
POZOSTAŁE ZAJĘCIA		
	Religia/Etyka ³⁾	6
	Godziny do dyspozycji dyrektora ⁴⁾	15

Objaśnienia do tabeli 1a

¹⁾ Dotyczy szkół, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).

²⁾ Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 32 tygodnie nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w trzyletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 32 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:

- język polski – 16 godzin,
- język obcy nowożytny – 9 godzin,
- historia i społeczeństwo – 4 godziny,
- przyroda – 9 godzin,
- matematyka – 12 godzin,
- zajęcia komputerowe – 3 godziny,
- zajęcia techniczne – 2 godziny,
- plastyka – 2 godziny,
- godziny z wychowawcą – 3 godziny.

Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określoną liczbę - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć.

³⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.

⁴⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:

- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
- realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
- realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 3a - ZAJĘCIA EDUKACYJNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA KLAS VII - IX¹⁾

Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
A. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE PODSTAWOWYM²⁾		
1.	Język polski	51 ³⁾
2.	Dwa języki obce nowożytne (godziny mogą być dowolnie rozdzielone pomiędzy te języki)	
3.	Historia	
4.	Wiedza o społeczeństwie	
5.	Podstawy przedsiębiorczości	
6.	Geografia	
7.	Biologia	
8.	Chemia	
9.	Fizyka	
10.	Matematyka	
11.	Informatyka	
12.	Edukacja dla bezpieczeństwa	
13.	Godziny z wychowawcą	
B. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE W ZAKRESIE ROZSZERZONYM DO WYBORU⁴⁾		
1.	Język polski	8
2.	Historia	
3.	Geografia	
4.	Biologia	
5.	Chemia	
6.	Fizyka	
7.	Historia muzyki	
8.	Historia sztuki	
9.	Język łaciński i kultura antyczna	
10.	Filozofia	
11.	Język obcy nowożytny	6
12.	Wiedza o społeczeństwie	
13.	Matematyka	
14.	Informatyka	
C. PRZEDMIOTY UZUPEŁNIAJĄCE DO WYBORU⁵⁾		
1.	Historia i społeczeństwo	4
2.	Przyroda	
3.	Ekonomia w praktyce	1
4.	Zajęcia artystyczne	
5.	Inny przedmiot ⁶⁾	

D. POZOSTAŁE ZAJĘCIA	
Religia/Etyka ⁷⁾	6
Godziny do dyspozycji dyrektora ⁸⁾	12

Objaśnienia do tabeli 3a

- ¹⁾ Dotyczy klas, w których realizowana jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17).
- ²⁾ Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania określa uśredniony wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, w przypadku zaplanowania realizacji tych zajęć przez 30 tygodni nauki w roku szkolnym. Na następujące obowiązkowe zajęcia edukacyjne w trzyletnim cyklu kształcenia, przy planowanych 30 tygodniach nauki w roku szkolnym, należy tygodniowo przeznaczyć co najmniej:
- język polski – 12 godzin,
  - dwa języki obce nowożytnie – 15 godzin,
  - historia – 2 godziny,
  - wiedza o społeczeństwie – 1 godzina,
  - podstawy przedsiębiorczości – 2 godziny,
  - geografia – 1 godzina,
  - biologia – 1 godzina,
  - chemia – 1 godzina,
  - fizyka – 1 godzina,
  - matematyka – 10 godzin,
  - informatyka – 1 godzina,
  - edukacja dla bezpieczeństwa – 1 godzina,
  - godziny z wychowawcą – 3 godziny.
- Realizacja zajęć może zostać zaprojektowana na określonej liczbie - od 30 do 36 tygodni nauki w roku szkolnym. Wówczas minimalną liczbę godzin tygodniowo oraz wymiar godzin, które należy przeznaczyć na wymienione obowiązkowe zajęcia edukacyjne, należy odpowiednio zmniejszyć lub zwiększyć. W klasie IX, z powodu wcześniejszego zakończenia zajęć, przewiduje się 30 tygodni nauki.
- ³⁾ Przedmioty obowiązkowe ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym, z wyjątkiem języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki i wychowania fizycznego, realizowane są w klasie VII.
- ⁴⁾ W klasach VII-IX na przedmioty w zakresie rozszerzonym i na przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć łącznie co najmniej 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania. Jeżeli w ramach obowiązkowych zajęć artystycznych uczniowie realizują przedmiot wiedza o tańcu w wymiarze 8 lub więcej godzin tygodniowo w dziewięcioletnim cyklu kształcenia, do końca IX klasy włącznie, uznaje się ten przedmiot za jeden spośród obowiązkowych przedmiotów w zakresie rozszerzonym, a 8 godzin przeznaczonych na ten przedmiot uwzględnia się w ogólnej liczbie co najmniej 18 godzin przeznaczonych na przedmioty obowiązkowe w zakresie rozszerzonym. Przedmioty w zakresie rozszerzonym oraz przedmioty uzupełniające mogą być realizowane w oddziale, grupie oddziałowej lub grupie międzyoddziałowej. Dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, a jeżeli rada szkoły nie została powołana – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe szkoły, organizuje nauczanie tak, aby uczniowie mieli możliwość wyboru od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym.
- Przedmioty: historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, fizyka i informatyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, realizowane są po uprzednim zrealizowaniu tych przedmiotów w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: język polski, język obcy nowożytny i matematyka, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach VII-IX równolegle z przedmiotami w zakresie podstawowym.
- Przedmioty: historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna oraz filozofia, ujęte w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym, mogą być realizowane w klasach VII-IX.
- ⁵⁾ Uczniowie, którzy nie realizują 18 godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania, z zastrzeżeniem objaśnienia nr 4, na obowiązkowe przedmioty w zakresie rozszerzonym obowiązani są realizować przedmiot lub przedmioty uzupełniające, aby osiągnąć wskazaną liczbę godzin. O wyborze przedmiotu uzupełniającego, spośród przedmiotów zajęcia artystyczne lub inne zajęcia, decyduje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii uczniów danego oddziału (grupy oddziałowej, międzyoddziałowej lub międzyszkolnej).
- ⁶⁾ Inny przedmiot to uzupełniający przedmiot, dla którego nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania.
- ⁷⁾ Wymiar godzin religii/etyki może być realizowany w zmniejszonym wymiarze, zgodnie z odrębnymi przepisami.
- ⁸⁾ Godziny do dyspozycji dyrektora szkoły mogą być przeznaczone na:
- okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych ogólnokształcących lub artystycznych,
  - realizację zajęć dla uczniów, z uwzględnieniem ich potrzeb, uzdolnień i zainteresowań, w tym zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, nadobowiązkowych zajęć pozalekcyjnych nieujętych w ramowym planie nauczania, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania oraz do indywidualnych zajęć mistrzowskich, przeznaczonych dla uczniów wybitnie uzdolnionych, osiągających znaczące sukcesy artystyczne, w wymiarze ustalonym przez dyrektora szkoły, w ramach posiadanych środków finansowych oraz warunków organizacyjnych i kadrowych szkoły,
  - realizację zajęć organizowanych w ramach udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach, w ramach posiadanych środków finansowych.

Tabela 3 - ZAJĘCIA EDUKACYJNE ARTYSTYCZNE DLA KLAS VII - IX CYKLU DZIEWIĘCIOLETNIEGO ORAZ DLA KLAS IV - VI CYKLU SZEŚCIOLETNIEGO

KLASY VII - IX CYKLU DZIEWIĘCIOLETNIEGO ORAZ IV - VI CYKLU SZEŚCIOLETNIEGO		
Poz.	OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE	Liczba godzin tygodniowo w trzyletnim cyklu nauczania
1.	Taniec klasyczny	52
2.	Taniec współczesny	
3.	Taniec ludowy i charakterystyczny	
4.	Taniec historyczny	
5.	Partnerowanie	
6.	Interpretacja muzyczno-ruchowa	
7.	Audycje muzyczne	10
8.	Wiedza o tańcu	
9.	Zasady charakteryzacji	2
10.	Repertuar	6
RAZEM		70

Objaśnienia do tabeli 3**Poz. 1 - 6 i 10**

Zajęcia prowadzone są w grupach liczących do 15 uczniów.

Poz. 2

Taniec współczesny może być realizowany różnymi rodzajami technik tanecznych, łącznie z techniką jazzową.